

Klíšťata a onemocnění klíšťovou meningoencefalitidou.

V roce 2015 onemocnělo klíšťovou meningoencefalitidou (dále KENC) ve Zlínském kraji 19 osob, ale v roce 2016 to bylo již 30 nemocných. V minulém roce jsme evidovali 23 onemocnění. V roce 2017 jsme zaznamenali ve Zlínském kraji závažný průběh onemocnění s úmrtím. Nikdo z nemocných nebyl očkovan proti této nákaze.

Opakované případy KENC máme hlášeny ve Zlínském okrese z Luhačovicka, z hřebene Lipských a Želechovických Pasek, z oblasti Valašskokloboucka, v okrese Vsetín z Huslenek a Liptálu a na Uherskohradištsku je to oblast Košíků. Každoročně evidujeme nová onemocnění i z oblastí, kde jsme výskyt onemocnění ještě nezaznamenali. V roce 2017 na Zlínsku jsme evidovali onemocnění z oblasti Bělova, Kladná-Žilín, Spytihněv a na Vsetínsku z Kateřinic.

Pohyb nakažených klíšťat nelze vázat přesně na období roku, riziko hrozí tehdy, pokud jsou klíšťata aktivní, tj. zejména od měsíce března do listopadu. Český hydrometeorologický ústav sleduje a na svých webových stránkách hlásí stupeň aktivity klíšťat v přírodě na stupnici od 1-10. Dnešní den je aktivita klíšťat vysoká, je na stupni 8.

Rizikovými místy zvýšeného výskytu klíšťat jsou především listnaté a smíšené porosty, zejména jejich okraje zarostlé křovinami a rostlinnou vegetací, okraje polních a lesních cest a břehy vodních toků a ploch. S výskytem klíšťat je třeba počítat i v parcích a zahradách.

Onemocnění KENC probíhá od lehčích forem až po těžké onemocnění centrální nervové soustavy (encefalomyelitida). V případě postižení centrální nervové soustavy je většinou klinický obraz dvoufázový. V první fázi probíhá pod obrazem chřipkových příznaků (horečka, bolesti svalů, bolesti kloubů), následuje 4-10 denní období, kdy nemocný nepocituje žádné příznaky. Ve druhé fázi nastupují příznaky onemocnění nervové soustavy (bolesti hlavy často spojené se zvracením, světloplachost, mohou se objevit poruchy spánku, paměti, koncentrace, poruchy řeči, či ochrnutí různých částí těla). Tyto fáze však mohou splývat.

Nejúčinnější ochranou proti onemocnění KENC je aktivní imunizace – tj. očkování. Očkování proti onemocnění KENC lze provádět v průběhu celého roku. Očkují praktičtí lékaři pro děti a dorost, praktičtí lékaři pro dospělé i očkovací centra. Protože však klíšťata nepřenáší jen virus klíšťové meningoencefalitidy, ale mohou být původci i jiných onemocnění, např. lymeské borreliózy, babeziózy, ehrlichiozy, je vhodné, pokud jdeme do přírody se preventivně chránit používáním repelentů, vhodným světlým oděvem – dlouhé rukávy, dlouhé nohavice, uzavřená obuv. Důležitou součástí po návratu z přírody je důkladná prohlídka týž den, ale i následný. Klíště je nutné co nejrychleji odstranit, místo přisátí řádně vydezinfikovat, aby se snížilo riziko přenosu onemocnění na co nejmenší míru.

Dne 20. 4. 2018 MUDr. Jana Hošková, MUDr. Vlasta Fojtíková